

לילך גליל

בית גדול מול הים

אנחנו מתגוררות בבית גדול מול הים. בכל בוקר היא נוסעת לעבודה כדי שנוכל לשלם משכנתא. אני מגלגלת את עצמי מהמיטה אל השטיח, מהשטיח אל המטבח, בעיניים אפורות מכינה לעצמי קפה ומתיישבת על המרפסת המשקיפה אל הכחול. אני בוחנת את הרגע הזה היטב: הגעתי למקום בו יש לי כל מה שאי פעם רציתי. אני שותה את הקפה בזהירות ומציצה פנימה: שמש גדולה, חמה, לפעמים חמה מדי, נחה בשקט בתוכי. כל הפינות החדות כבר התעגלו מזמן. אולי לכך מתכוונים כאשר מדברים על אושר. מלה טיפשית. אי היכולת לשהות בתוך ההיות. אני רוצה לעשן אבל מתאפקת, בגלל הבריאות. בגילי צריך לשמור עליה. חבל יהיה לחלות עכשיו, כשאנחנו כבר גרות יחד בבית גדול מול הים, הבית שתמיד רציתי.

אם תתחולל עכשיו רעידת אדמה, כמעט לא ארגיש בה. המרפסת גבוהה בחצי מטר מעל אדמת הכורכר, אבל זו קשה ויציבה. אולי תתפורר בדורות הבאים, כשלא נהיה כאן יותר, ומכל מקום הבית יישאר. עוד עשר שנות משכנתא ואחר כך יהיה של הילדים. שמש צהובה תחמם אותם אחרי שנלך מכאן. נשאר להם בית. כרגע אני חושבת שזה הרבה מאוד.

ואם יבוא גל גדול מן הים, האם יגיע עד אלי, יתלוש אותי מכיסא הגן הזה, ימלא את כוס הקפה הריקה עד שתתנפץ מרוב מלאות, יסחוף אותי איתו מבלי לשאול? לא יהיה לי רגע להרהר בדבר, להביט פנימה, לעגל פינות. הוא פשוט ייקח אותי מפה. כליכך הרבה שנים רציתי שמישהו יבוא וייקח אותי מפה. הים שקט. בינתיים. רוח קלה. אדוות לבנות. שחף בודד. דרורים. אני יושבת מול הים בתוך כל המלאות הזו.

אני שומעת את קרקוש המפתחות בדלת. תשע בבוקר. רובי מגיעה לנקות את הבית. מה אעשה בעצמי. אני קמה וממהרת להניח את הכוס הריקה בכיור. רובי נכנסת למטבח.

הלו, היא אומרת לי. אני מנסה לחייך. פניה עצובת, העיניים שקועות בתוך בורות כהים. מה קרה, אני שואלת אותה באנגלית. רובי מרימה בכוח רב את מבטה אלי והרמעות פורצות מעיניה. מיי סאן, היא אומרת, מיי סאן איז סיק. מעולם לא שאלתי את רובי על בנה, שנשאר מאחור עם אמה ואחותה. רובי בת שלושים-ושתיים, צעירה ממני בעשרים שנה בדיוק, בנה בן ארבע-עשרה, ילד גדול. רובי נמצאת בישראל כבר שנתיים, ברישיון, ומאז לא ראתה אותו.

מה יש לו, אני שואלת. רובי מושכת באפה ואינה מפסיקה לבכות. אני מצליחה להבין שלא ממש יודעים, יש לו חום גבוה, כבר שבוע ימים, לא מוצאים כלום, החליטו לאשפז אותו בבית חולים ולעשות בדיקות מקיפות יותר. אמה ואחותה איתו, אבל היא רוצה לנסוע אליו, מוכרחה. ועכשיו היא מרימה אלי זוג עיניים בוערות. אני מוכרחה לנסוע אליו, היא אומרת שוב ושוב באנגלית, ואני מהנהנת ואומרת, בטח, בטח. רוצה שנזמין לך טיסה? רובי מודה לי ואנחנו ניגשות לטלפון. אני מחייגת למשרד הנסיעות ושואלת מתי הטיסה הקרובה ביותר לפיליפינים. הסוכנת מבטיחה שתבדוק ותחזור אלי מיד.

קאם, קאם, אני אומרת לרובי, איי מייק יו סאם קופי, והיא מסתכלת עלי ואומרת באנגלית השבורה שלה, תודה, אלינה, תודה, באמת תודה. אני מכינה לה קפה. שחור, בלי חלב ובלי סוכר, מוציאה עוגיות ונושאת הכל אל המרפסת. היא יושבת על קצה הספה בסלון ומביטה סביבה בבהלה. בואי, אני אומרת, ורובי יוצאת אחרי. אנחנו מתיישבות במרפסת, הים פרוש לפנינו, אדוותיו שקטות. רובי מסרבת להישען לאחור. מביטה על הרצפה, על הפינות, על הפאנלים. היא לא ניקתה את המרפסת הזו מזמן.

יהיה בסדר, רובי, אני אומרת באנגלית. תשתי, תירגעי, נמצא לך טיסה ותבקרי את הבן שלך, זה בטח רק וירוס, עד שתגיעי אליו זה יעבור. רובי שולחת יד רועדת לכוס הקפה שלה. תאכלי עוגייה.

היא מנסה לחייך, לוקחת את כוס הקפה ומקרבת אותה אל שפתייה הבשרניות, הכהות. היא שותה קצת ועוצמת עיניים. משום שהקפה כלייך טוב או כלייך רע. אלינה, היא אומרת. אני לא מתקנת אותה. כבר שנה היא קוראת לי אלינה. התחלתי לחבב את זה.

אלינה, איי האב נו מאני. היא שותקת. הכוס קופאת בידה. אני חושבת: רק לפני שבוע שילמנו לה משכורת. לא קיבלת משכורת מהבתים האחרים, אני שואלת באנגלית.

איי ריד. אברי בודי פיי מי, באט איט איז נו אינף. איי סנר טו מיי בוי. נאו איי דונט
האב פור טיקט. וואט דו איי דו, אלינה?

אני מביטה אל הים. ידיה של רובי, דקות ועדינות, מחבקות את הכוס המלאה. איך
היא מצליחה לשמור עליהן ככה עם כל הניקיונות האלו? הרוח מתגברת. היא פורעת
את שערה, למרות שהוא אסוף היטב מאחור. דק מאוד, השיער שלה, כהה ומבריק.
צווארה מתוח. היא מביטה קדימה, אבל אינה רואה את הים.

יהיה בסדר, אני אומרת בעברית ולא זוה. הטלפון מצלצל. אני קמה. סוכנת הנסיעות
על הקו, מפרטת באוזני את האפשרויות. הטיסה הקרובה ביותר הערב. אני מדברת איתה
מהסלון ועיני בספה הלבנה שלנו, ללא רבב. ארבע הכריות מקומטות, מחכות לידיה
העדינות של רובי. אני מביטה אליה, עיניה פונות אלי בבהלה. היא אינה רואה אותי.
לא את הים ולא את הפאנלים, מנסה לאסוף את שערה בקפידה, כמו תמיד, אבל הרוח
לא מניחה לה. אני אומרת לסוכנת להזמין מקום לטיסה הקרובה, עם הקונקשן הנוחים
ביותר, ומבטיחה לה להתקשר תוך כמה דקות כדי לאשר. היא סומכת עלי, מכירה
אותנו היטב.

אני שבה למרפסת. רוצה לאכול משהו? אני שואלת את רובי. היא לא עונה, קמה, איי
האב טו סטארט קליין. יס, אני אומרת, ואוספת את כוס הקפה שלה. כמעט לא שתתה.
היא נכנסת פנימה וניגשת להחליף בגדים. היא מאוד נקייה. לעולם לא תעבור בבגדים
איתם היא מגיעה בשני האוטובוסים ובהליכה בת עשרים דקות אל הבית הגדול שלנו
מול הים. אני יודעת מה עלי לעשות, אבל משהו עוצר בעדי. אולי היא. אולי
ידיה, עוד רגע יטפחו על הכרס המקומטים, הדחוסים, עליהם נשענו אתמול בערב.
רובי תפיח בהם חיים. אני כבר יודעת.

היא יוצאת בטרנינג כחול וטיי־שירט לבנה, ניגשת למטבח ומתחילה לנקות. זה הזמן
שבו אני ניגשת ללבוש את הטרנינג שלי, כדי לצאת להליכה היומית שלי על החוף.
שקט משתרר בבית. ידיה נעות בזריזות, בקפידה. אך אני יודעת שהיא איננה כאן. בנה
אושפו במנילה. חום גבוה במשך שבוע ואיש אינו יודע מדוע. זה יכול להיות מדאיג
מאוד. אינני יכולה לשים את עצמי במקומה. מעולם לא הייתי ולא אהיה אשה כמותה.
השפה שלי שונה, שערי קצר, ידי כבר מזמן מקומטות.

אני לובשת את הטרנינג הלבן שלי, מתאפרת מעט, יוצאת את החדר ונתקלת בה
במסדרון. מה היא עושה כאן עכשיו.

אלינה, היא אומרת, פליז.

אני יודעת. תכף היא תבקש הלוואה בשביל כרטיס הטיסה שלה, ולעולם לא תחזור.

גם אני לא הייתי חוזרת. לעולם לא הייתי חוזרת. אני משירה אליה מבט נחוש ואומרת לה שאחזור תוך שעה, ועליה לסיים עד אז את חדר השינה והאמבטיה כי אני רוצה להתקלח. רובי מנסה שוב, פליז, אלינה, יו גואו וואט איי ניד.

נדבר אחר כך, אני אומרת לה, כשאחזור. רובי שומטת את מבטה ומפנה אותו אל החלון שמאחורי. שוב היא אינה רואה אותי. אילו ראתה אולי היה עוד טעם לדבר.

אני עוזבת את הבית, עוקפת אותו ויורדת אל הים. רגלי נוחות על החול. אני מתקרבת אל המים, שם החול קשה ומהודק, שם אפשר ללכת. אני הולכת דרומה, עד לגדר האבנים הרחוקה היא. כמו בכל בוקר, הליכה מהירה, קצבית, אחידה, מנסה לא לחשוב. הרוח גוברת. האדוות הפכו מזמן לגלים. צריך להיזהר. גל אחד כמעט שוטף את נעלי. אני מתרחקת קצת מן המים, אבל בחול העמוק קשה יותר לשמור על קצב. אני מרגישה את שרירי ירכי. ככה זה טוב.

רובי לא זקוקה לפעילות גופנית. גופה חזק וחטוב. לא רזה מדי, רק בת שלושים ושתיים. את הבן שלה ילדה כשהיתה בת שמונה-עשרה. משום כך הלידה כמעט לא שינתה את גופה. פעם שמעתי הרצאה על כך.

משב רוח חזק במיוחד מפתיע אותי ואת הגל שהתקרב בזהירות עד אלי, מרטיב אותי עד למעלה מקרסולי. אני נעצרת. דבר כזה מעולם לא קרה לי. אני מכירה היטב את החוף הזה, את הים, את שעות הבוקר, את הרוח הזאת. בדרך כלל אני יודעת לצפות היטב את גובה הגלים, את חוזק הרוח, את עומק החול. עכשיו נעלי רטובות לגמרי. עלי לחזור מיד.

אני הולכת משם מהר. מי אמר שאי אפשר להאיץ את הקצב בחול העמוק, במכנסי טרנינג כבדים ורטובים, מי אמר שאינני יכולה כמעט לדלג מעל לגדר האחורית של הבית הגדול, למהר על הרשא, להותיר מאחורי עקבות חול ים רטוב ודביק, לפתוח את דלת הכניסה ולנחות עם כל החול הזה לתוך סלון הבית שלי.

רובי זריזה. כבר הספיקה לשטוף את הסלון. הכריות שבו לחיים, הספה בהירה, ללא רבב. אני עומדת במרכז הסלון הנקי, מאחורי כמה פסיעות חול רטובות, ורובי לפני, יוצאת, כפפות גומי על ידיה, וסמרטוט רצפה סחוט היטב. אז ככה היא מצליחה לשמור על עור הידיים.

אלינה, היא קוראת. עכשיו היא רואה אותי. סורי, אני אומרת ועיני ננעצות בעיניה. וואט האפנד, היא שואלת כשקט כשאני מתקרבת אליה. היא מפסיקה לדבר כשאני כבר

קרובה מאוד אליה, עומדת מולה ורגלי כבודות ורטובות, מלכלכות את הרצפה. רובי מנסה להגיד משהו, אבל אינה מספיקה, כי אצבעותי נשלחות מהר לעבר שערה האסוף. אני לא יודעת מה אני עושה. אני רק רואה אותה, עומדת בלי נוע. נדמה לי שאני מסירה את הגומייה בעדינות ומפזרת את שערה החלק והמבריק על כתפיה. אחר כך נדמה לי שאני מקלפת מידיה את כפפות הגומי. סמרטוט הרצפה המגולגל כבר מזמן נשמט אל הרצפה כמו חיה טבועה, מתה. מהר מדי, ללא כל הכנה, שוקעות שפתי בתוך פיה של רובי, לא כמו שהייתי רוצה. אבל זה קורה. רובי קשה. גופה החזק מתקשה, אבל אני מצליחה להרים את רגלי הכבודות מחול וממים, ואינני יודעת אפילו כיצד. ברגע מהיר אחד אנחנו מוטלות על הספה הלבנה, על הכרס התפוחים, ועל רצפת הסלון נותרות העקבות. שפתייה בין שפתי, ידיה בין ידי, אינני בטוחה עוד בדבר. זו לא אני, או אינני בטוחה. רובי נכנעת. מעולם לא פגשתי כניעה כזו. ההיטמעות בתוך הספה והכרס המלאים ממלאת אותי באור אחר. שמש לבנה. חזקה ומסנוורת. אינני רואה עוד דבר.

אחר כך מצלצל הטלפון. זו הסוכנת. היא שואלת מה קורה עם הטיסה הערב. אני נותנת לה את מספר כרטיס האשראי שלי. רובי שוכבת על הספה הלבנה, רגליה תלויות באוויר, מעל השטיח, ללא נוע. שערה הכהה מכסה על פניה. אני יודעת שהיא מקשיבה לשיחה כשאני רושמת את פרטי הטיסה. היא לא יודעת עברית, אבל מבינה כל מלה. אחרי שאני מנתקת את השיחה, ידי נשלחת שוב אל שערה. רובי קפואה על מקומה, לא זזה. אני מבקשת להסיט את השיער מפניה, אבל עיניה נמלטות לפינה אחרת, פינה שאינה מוכרת לי. כדאי שתתקלחי, אני אומרת לה. אני אקח אותך מפה, אני אקח אותך הביתה ואחר כך לשרה התעופה, אחר כך אני מוסיפה: צריך למהר אם את רוצה להספיק לטיסה הערב. שום שריר לא זע בפניה, נדמה לי שפיה נפתח, והוא נשאר פעור. היא מנסה לקום, אני צריכה לזוז קצת. היא לובשת לאט את תחתוניה ואחר כך את מכנסי הטרנינג הכחול, קמה ומיישרת את החולצה, שולחת את ידיה כדי לאסוף את שערה השחור. אני רואה שהן רועדות.

רובי, אני אומרת. רובי. עיניה מתרוממות אלי בכוח רב. עיניה ננעצות בי. היא רואה אותי היטב. במאמץ אחרון היא מצליחה לקשור את שערה בקפידה, ולרגע נדמה שהיא נראית שוב כמו קודם. שפתייה נפסקות לרגע, אני רואה את פיה נע.

בערב אני חוזרת הביתה. בעוד שעה תחזור היא מן העבודה. עשר שעות ביום היא עובדת כדי שנוכל לשלם את המשכנתא בשביל הבית הזה שקנינו מול הים. על רצפת הסלון מונחים אגמים יבשים של חול נורד. איש לא ניקה את הבית. הספה בסלון מקומטת,

הכריות – חלקן על הרצפה, חלקן מפוזרות על השטיח. אני ניגשת להרים אותן, מנסה לטפוח עליהן בידי כמו שעושה רובי, מיישרת אותן ואת בר הספה. עיני נודדות החוצה, אל הים. שחור וגדול הוא נוהם מעבר לחלון הסלון המרווח. אינני יודעת כמה זמן אני עומדת ככה, בתוך הבית הגדול, מול הים. לבסוף אני מחזירה את עיני אל הספה, שכבר איננה לבנה יותר.